โรคเหี่ยวสับปะรด

โรคเหี่ยวสับปะรด (pineapple mealybug wilt) ลักษณะอาการจะเกิดกับระบบรากก่อนโดยจะไม่มีการสร้างเซลล์ส่วนปลายราก ชะงักการเจริญเติบโตและรากจะไม่ทำงานเซลล์จะตาย ซึ่งต่อมาเนื้อเยื่อส่วนรากจะเน่า แล้วสับปะรดจะแสดงอาการให้เห็นทางส่วนปลายใบ คือ ใบจะอ่อนนิ่ม มีสีเขียวอ่อนและสีเหลืองอ่อน ปลายใบแห้งเป็นสีน้ำตาลจนถึงสีแดงลามสู่โคนใบ ใบลู่ลง แผ่แบนไม่ตั้งขึ้นเหมือนใบปกติ ต่อมาต้นจะเหี่ยวและแห้งรากสั้นกุด ถอนต้นง่ายเริ่มทำลายตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว ถ้าเกิดในสภาพแห้งแล้งที่รุนแรงก็จะเป็นปัจจัยเสริม ทำให้การระบาดของโรครุนแรงขึ้น

ในปัจจุบันสถานการณ์ของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ภาคตะวันออก เมื่อสำรวจแล้วพบว่าอยู่ในขั้นการระบาดของโรค ส่วนความรุนแรงของการระบาดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในพื้นที่และการดูแลรักษาของเกษตรกร ทั้งนี้แหล่งที่มาของหน่อพันธุ์ที่ใช้ปลูกต้องปลอดโรคและมีการชุบหน่อพันธุ์ด้วยยาฆ่าแมลง มีการจัดการวัชพืชในแปลงเพื่อทำลายพืชอาศัยของเพลี้ยแป้งและมดอีกด้วย การคัดเลือกหน่อพันธุ์มาจากแหล่งที่เป็นโรคน้อย หรือไม่มีโรค และใช้สารชุบหน่อพันธุ์ด้วยยาฆ่าแมลงก่อนปลูก ซึ่งจะทำให้การระบาดของโรคลดความรุนแรงลง

การระบาดของโรคที่เกิดขึ้น ถ้าเกิดในสภาพอากาศแห้งแล้งที่รุนแรงก็จะเป็นปัจจัยเสริมทำให้การระบาดของโรครุนแรงมากขึ้น ความรุนแรงของโรคมีผลทำให้ต้นสับปะรดที่ติดผลอยู่ผลของสับปะรดจะไม่ขยายขนาดทำให้เกิดความเสียหายผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ส่งผลทำให้เกษตรกรไม่ได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ และการไม่เอาใจใส่ในการควบคุมโรคของเกษตรกรเองทำให้การระบาดของโรครุนแรงมากขึ้น ผลผลิตตกต่ำจนไม่คุ้มทุน

สาเหตุของการระบาด เกิดจากเชื้อไวรัส โดยมีเพลี้ยแป้งเป็นพาหะสำคัญ และมดเป็นตัวทำให้โรคแพร่กระจายออกไปได้เร็วขึ้น

หลักการในการสังเกต ต้นที่เป็นโรคจะแสดงอาการเหี่ยว โดยที่ต้นข้างๆยังสดอยู่ จะเป็นกลุ่มๆหรือกระจัดกระจายทั้งแปลง ถ้าโรคติดมากับหน่อพันธุ์การเกิดโรคจะกระจายทั่วทั้งแปลง แต่ถ้ามีการระบาดจากแปลงข้างเคียงจะเริ่มเหี่ยวจากแถวข้างๆ แปลงก่อน

การป้องกันและกำจัด

๑. เตรียมแปลงปลูกสับปะรด โดยการไถพรวนดินให้ดี พร้อมทั้งกำจัดวัชพืชค้างปีให้เรียบร้อย หว่านปูนขาวปรับปรุงดินและให้ปุ๋ยรองพื้นเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรควรมีการสลับการปลูกสับปะรดและมันสำปะหลัง เพื่อลดการระบาดของโรค

๒. กำจัดวัชพืชข้างเคียงเพื่อทำลายพืชอาศัยซึ่งเพลี้ยแป้งใช้เป็นแหล่งอาหาร

๓. อุปกรณ์ เครื่องมือ รถแทรกเตอร์ ฯลฯ จำเป็นต้องทำความสะอาดและตรวจสอบการปนเปื้อนติดมาของเพลี้ยแป้ง

๔. คัดเลือกจุกหน่อพันธุ์ที่มาจากแปลงที่ไม่มีโรค หรือมาจากแปลงที่มีการควบคุมป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว

๕. ชุบหน่อพันธุ์ก่อนปลูกด้วยไดอะซินอน

๖. เมื่อพบการระบาดจะใช้สารเคมี ไดอะซินอน ฉีดบริเวณจุดเป็นโรค เพื่อกำจัดเพลี้ยและมด ใช้สารเคมีกำจัดมด เช่น เซฟวิน ๘๕ ไม่ควรถอนต้นเป็นโรคออก ให้ใช้วิธีการตัดใบที่เป็นโรคนำไปเผา หลังจากนั้นฉีดพ่นปุ๋ยทางใบผสมแคลเซียมโบรอนจะทำให้ต้นฟื้นตัวสามารถให้ผลผลิตได้ระดับหนึ่ง

****

นางอุบล มากอง : ข้อมูล/เรียบเรียง
เดชา ถาแสง : จัดทำบทความ/ภาพ
กลุ่มพัฒนาบุคลากร สสข. ๓ จ.ระยอง